

SVĚTLA RAMP

TEXT A FOTO JIŘÍ P. KRÍŽ

Gin Game

Divadlo Na Jezerce Praha

Nestává se každý den, aby se na jevišti publiku vmlouvali dva velmistři. Způsobem, který vás pobaví, potěší, dojme, uhrane a omráčí. V nuselském divadle Jana Hrušínského navíc oba ne poprvé. Nenadsazují, když Jiřinu Bohdalovou a Milana Kňazka označí za legendy československého divadla a filmu. Jejich **Gin Game** Donalda L. Coburna to od února potvrzuje. Ve hře z prostředí, které se do literatury, dramatického umění či do filmu vrací jen občas a nesměle, v poslední době ale chválabohu výrazněji. Fonsia a Weller dožívají dny ve starobinci. Ať je kdekoli na světě pojmenováváme sebevznešeněji a sebekorektněji, umírají v nich lidé, když ne rovnou v elděenkách a v hospicích, sice v kolektivu - opuštění však potomky i příbuznými, kteří se jich jako přítěže zbavili. Dožívají tedy o samotě, smutně. Nemohu si odpustit malou odbočku k osudu nejednoho hereckého barda. Mateřské scény se k nim často chovají jako ti příbuzní k Fonsii a Wellerovi. Jejich poslední štace může pak člověk vnímat také jako akt dobročinnosti. A oni jsou za to vděční ukazující zároveň, kolik kumštu v nich ještě je. Za všechny dva příklady: Boris Rösner se předčasně musel rozloučit s Harpagonem v Molièrově **Lakomci** ve Zlaté kapliče, kde strávil posledních dvacet let života. Přitom ho za tu roli ocenili Thálií i Cenou Alfreda Radoka. Dohrával pak **Lakomce** s nemenším úspěchem Pod Palmovkou. - Květu Fialovou přestali využívat v Městských divadlech pražských a třikrát si zahrála ve Slováckém divadle v Uherském Hradišti. A jak (**Harold a Maude, Oskar a růžová paní, Popel a pálenka**)!

Jiřině Bohdalové kdekdo vyčítá kdeco. Družnost, vitalitu, líbání prezidentů, ale i Křemílka a Vochomůrku. Jen na její velké role třeba Na Vinohradech vzpomene málokdo: Za všechny její Erži Orbánová v **Kočičí hře**. Hrála ji stejně vitálně a mistrovsky jako Dana Medřická. A co **Fany** ve filmu Jiřího Hubače! Odložení do starého železa oddálila Bohdalová právě Na Jezerce: Nejprve sem z Vinohrad odešla s **Láskami paní Katty**, potom stejně jako Fialová v Hradišti nebo Jaroslava Adamová v ABC zazářila v Nuslích v roli **Paní plukovníkové (Popel a pálenka)**, a ještě víc ve sporu s Napoleonem coby Josefina v inscenaci **Generálka** režiséra Radka Balaše. A nyní tedy počtvrté: v karbanickém duelu **Gin Game** s Kňazkem. Ostatně ten má Thálii za titulní roli v **Shylockovi** Na Jezerce, také v Balašově divadelním kousku. To všechno v divadle, o kterém čeští náckové a nevzdělaní magoři už dva roky po sociálních sítích roztrušují pomluvy, které si v ničem nezadají s druhorepublikovým honem na Karla Čapka či na Osvobozené divadlo V + W.

Ti dva zastupují na jevišti obecně nemilovanou sociální menšinu přestárklých darmojedů.

V Divadle v Dlouhé došli ještě o malý krok dál a v **Konci stříbrného věku** Japonce Jasutaky Cucui v sarkastické satíře líčí konečné řešení: V povinné Stříbrné bitvě se staří vybíjejí sami. Vítěz obdrží samozřejmě hodnotnou cenu. V **Gin Game** vládne jen samota, opuštěnost, organizované radovánky, moc místa nezbyvá na individualitu. Fonsia a Weller se potkají, konečně mohou ventilovat příkrášlovanou minulost, aby při karetní hře podobající se známější kanastě postupně odhalovali vlastní charakter, neradostnou pravdu i nulovou perspektivu pro zbytek žití.

Ať dosebezahledění duchové umělecké neposkvrněnosti vyčítají Jiřině Bohdalové cokoli, jedno ji nikdy nevezmou: Nebylo v posledních osmdesáti letech v našem prostředí herečky, která by se mohla pyšnit širším žánrovým rejstříkem – od estrádního skeče a crazy komedie,

pohádky až k výrazným charakterům psychologického, ano i politického dramatu na scéně, v televizi i ve filmu. V jejím věku už se to může: Nezapomeňme, že za rok – vždy je vhodné použít slova snad - oslaví Jiřina Bohdalová devadesátku! Před kamerou stála poprvé – neuvěřitelně – už v roce 1937!

Fonsia se zařadí k jejím rolím velkým. Bude vás bavit zakřiknutostí místy až zajímavou, ale i rozhodnou obranou proti člověku, vybavenému značnou dávkou skotáctví, zejména když Fonsiino štěstí ve hře nahlodává jeho sebevědomí. Přesnými gesty a mimikou stvořila herečka postavu, které chtě nechtě musíte držet palce, aniž byste ale nepřízeň obrátili proti Wellerovi, jehož psychika je nahlodána podobnými stavy úzkosti a opuštěnosti, obavami z blízkosti konce, o kterém si nikdo z nás nikdy nepřipustí, že je neodvratný. Kňazko je Bohdalové partnerem dokonalým, ostatně mladším jen o čtrnáct let, a v tom penzionu pro seniory už se k věku až tak moc nepřihlíží, to spíš k vitalitě, s jakou umí vzdorovat připitomělym volebním spotům typu Přemluv bábu, v němž švarné mládí neomalene, avšak přihloupě přemlouvá dementní stáří, aby volili místo jedněch podvodníků ty druhé, určitě menší... „Nerozdáme si to?“ vyděsí v jednom z nejkrásnějších výstupů hry Wellner Fonsii při sblížení, mysle ovšem zcela nevině na pokračování karbanické vášně. - Bohdalová a Kňazko vás budou krásně bavit, i když vám s nimi bude nakonec trochu smutno!

Stalo se asi trochu omylem, ale nemohu nedoporučit i **GIN GAME** Vršovického divadla MANA o pár pražských kilometrů dál. V něm budete v roli Fonsii Dorseyové obdivovat Zuzanu Kronerovou, Wellera Martina hraje Dušan Sitek. V inscenaci Ondřeje Zajíce a v jiném překladu - Luby a Rudolfa Pellarových - tedy náplavy pro změnu slovensko moravské. A když už se ohlížím, zapomenout se nedá ani na Fonsii a Wellera Blanky Bohdanové a Josefa Somra ve Viole v české premiéře Lídy Engelové v roce 2001. Jenom to téma je dnes mnohem aktuálnější.

Hodnocení 90%

GIN GAME

Divadlo Na Jezerce

Autor: Donald L. Coburn

Překlad: Alexander Jerie

Režie: Radek Balaš

Produkce: Jan Hrušínský

Scéna: Zdeněk Flemming

Zvukový design: Ladislav Greiner

Asistentka režie: Nikola Hrklová

Hrají: Jiřina Bohdalová (Fonsia), Milan Kňazko (Weller).

Premiéra 5. února 2020.